

Utbildnings- och
forskningsavdelningen
Monireh Shirani

KMH:s underlag till regeringens kommande forskningspolitik

Ambition för KMH är att bygga en stabil forskningsmiljö så att KMH kan ansöka om examenstillstånd för utbildning på forskarnivå inom området musik.

KMH anser det viktigt att stärka forskningsanknytningen inom samtliga utbildningsprogram avseende det konstnärliga, vetenskapliga samt det tvärvetenskapliga området. Utbildning av musiker vilar på beprövad erfarenhet och forskning som bidrar till fördjupning av musikaliska uttryck med direkt länk till samhällets och individens sociala hållbarhet. Denna målformulering inbegriper våra fem prioriterade områden i enlighet med KMH:s strategiska satsning.

KMH:s forskningsmiljö växer sig allt starkare. Parallellt med nuvarande musikaliska praktik, vilken baseras på beprövad erfarenhet, utvecklas forskningsanknytningen inom samtliga utbildningsprogram vid KMH.

För att möjliggöra en stabil forskningsmiljö inom KMH dvs. systematiskt utveckla musikalisk praxis i relation till övriga samhället krävs följande:

- större utrymme för forskning i tjänsterna och möjlighet för KMH att finansiera egna forskningsprojekt,
- professorer och doktorander inom samtliga KMH:s prioriterade forskningsområden dvs. musik som konstnärlig gestaltning, musikpedagogik, musik och hälsa, musik och teknik samt musik och entreprenörskap,
- fortbildning av lärarkåren; högskolepedagogik, handledarutbildning samt forskningsmetodologiskt kursutbud,
- uppbyggnad av en tvärvetenskaplig infrastruktur med tillhörande tjänster.

Det är av stor vikt att KMH:s forskningsuppbyggnad kan fortsätta med ytterligare satsningar från regeringen. Som landets enda fristående musikhögskola vill vi hävda vår position genom att vara främst inom utbildning och forskning i ämnet musik. KMH yrkar på att forskningsmedel tillförs i samband med lärosätets utbildningsanslag och kan likställas med satsningar som respektive regeringar gör hos motsvarande lärosäten i våra grannländer.

Vi ser idag hur det konstnärliga forskningsfältet fortsätter att utvecklas och att Sverige står sig starkt kvalitetsmässigt men ej ekonomiskt vid internationell jämförelse. Den konstnärliga forskningen genererar nya angreppssätt och metoder vilka bidrar till ökad långsiktig forskarpraxis inte minst i samverkan med andra

vetenskapliga och tvärvetenskapliga områden ett tydligt sådant exempel är pågående forskningsprojekt #metoo och musik¹.

Inom ramen för Agenda 2030-arbetet lyfts kulturens betydelse för samhällsutvecklingen och vi ser att både konstnärlig och tvärvetenskaplig utbildning och forskning är nödvändig för utveckling av ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart samhälle vilket påvisas av Paul James i Urban Sustainability in Theory and Practice Circles of Sustainability².

I den konstnärspolitiska utredningen ”Konstnär – oavsett villkor?”³ skrivs:

De kreativa och kulturella näringarna är en viktig del av konstnärernas arbetsmarknad samtidigt som det konstnärliga skapandet har stor betydelse för tillväxt och arbetsmöjligheter i intilliggande näringar. Kunskapen om sambandet mellan konst och näringslivsutveckling behöver stärkas.

I den förra forskningspropositionen⁴ konstaterades att ”anslagen för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå behöver ökas och avser att i kommande budgetpropositioner föreslå att anslagen till Konstfack, Kungl. Konsthögskolan och Kungl. Musikhögskolan i Stockholm ökar fr.o.m. 2018”.

Trots de satsningar som gjorts konstaterade Vetenskapsrådet i sin Forskningsöversikt av konstnärlig forskning 2019⁵:

Det är dock uppenbart att finansieringsmöjligheterna behöver stärkas. Bristen på forskningsmedel är idag en hämsko för utvecklingen av i synnerhet den seniora forskningen, men också för unga forskares karriärmöjligheter. För de unga forskarnas etablering skulle en ökad satsning på postdokortjänster utgöra ett viktigt bidrag.

KMH är enig med Vetenskapsrådet i denna bedömning. För att trygga en fortsatt utveckling av konstnärlig forskning behöver ytterligare anslag tillföras den konstnärliga forskningen för strategiska satsningar till fler doktorander, postdokortjänster och mer forskningstid för forskningsmeriterade lärare. Synergier med KMH:s tvärvetenskapliga forskningsmiljöer kan då fortsätta att etableras och generera mervärde till samhället i stort.

Fristående konstnärliga högskolor som KMH behöver stärkta förutsättningar för att bygga upp egna forskningsmiljöer i samverkan med nationella och internationella aktörer. KMH har idag starka och fruktsamma samarbeten med KI, KTH, LU, SHH och LTU beträffande forskning och forskarutbildning. Viktiga komponenter i det arbetet är⁶:

- ökad samverkan med det omgivande samhället,
- ökat stöd i entreprenöriellt tänkande och social hållbarhet, samt

¹ <https://www.kmh.se/forskning/forskningsprojekt/metoo-och-musik.html>

² Hens, L. Environ Dev Sustain (2015) 17: 681.

³ Konstnär – oavsett villkor? SOU 2018:23

⁴ Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft 2018/19:UbU1

⁵ Forskningsöversikt 2019 Konstnärlig forskning VR1903 Dnr 3.5 2017-6069

⁶ SUHF- Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitets- säkring och kvalitetsutveckling av forskning Antagen av förbundsöversikten den 13 mars 2019

- en tydligare koppling och progression mellan utbildningarna och forskningen.

En viktig strategisk satsning från regeringen är ULF-avtalet ⁷ som tydliggör forskningsanknytningen av professionsutbildningarna. KMH anser att permanenta den försöksverksamhet – ULF – som nu pågår i anslutning till lärarutbildningarna och som utgör en möjlighet till en sådan långsiktigt hållbar nationell lösning.

Under de senaste åren har utvecklingen av konstnärligt entreprenörskap och samverkan mellan konstnärliga lärosäten och samhället i övrigt varit stark. Vid KMH pågår projekt där studenter på avancerad nivå ges möjlighet att utföra hela eller delar av sitt självständiga arbete i samarbete med extern part – den så kallade ”exjobb-modellen” som är vanlig vid andra lärosäten. Genom projektet stärks studenternas arbetsmarknadsanknytning men även kontakterna mellan lärosätet och det omgivande samhället vidgas och fördjupas vilket leder till berikande forskningsmiljöer både på det konstnärliga och tvärvetenskapliga området. Därtill finns inom projektet ett tydligt jämställdhetsperspektiv, och arbetet förväntas öka kvinnors möjligheter att bygga erfarenheter som ger dem förutsättningar att få arbete inom den starkt mansdominerade musikbranschen.

KMH ser stora möjligheter i ovanstående och anser att man i 2016 års forskningsproposition, på ett bra sätt beskriver detta; något som KMH ser fram emot och än tydligare kan poängteras i kommande proposition. Den konstnärliga forskningen är av stor betydelse för att möta samhällsutmaningar och utvecklar kunskap som gagnar såväl det konstnärliga fältet som t.ex. vård och utbildning:

De stora forskningsgenombrotten sker inte sällan där vi minst anar. (...) Att våga ta risker och att formulera nya frågor utgör grunden för långsiktig framgång inom forskning, vilket i kombination med ett starkt system för nyttiggörande och innovation bygger upp en genuin kunskapsnation (...). Det har sällan varit viktigare än nu att medicinska, naturvetenskapliga och tekniska landvinningar kopplas samman med forskning och kunskap inom samhällsvetenskaperna och humaniora för att möta de samhällsutmaningar vi står inför.⁸

KMH är Sveriges enda fristående musikhögskola, med det strategiska målet att ”KMH ska bygga starka allianser med andra organisationer, med målsättningen att skapa centrum för interdisciplinär forskning i musik och musikpedagogik i Sverige.” KMH har även ett nationellt uppdrag beträffande utbildning av pianostämmare, dirigering och elektroakustisk musik, ett ansvar som även bör inrymma forskning. KMH avser att inom kort ansöka om examenstillstånd för forskarutbildning knuten till den existerande tvärvetenskapliga forskningsmiljön. Detta är avgörande för KMH som fristående myndighet. KMH:s forskningsmiljö växer kontinuerligt och arbetet i riktning mot examenstillstånd för forskarutbildning är centralt för den framtida forskningsmiljön.

⁷ ULF är en nationell försöksverksamhet som genomförs på uppdrag av regeringen mellan år 2017 och 2021. Försöksverksamheten ska utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning.

⁸ Kunskap i samverkan - för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft. Regeringens proposition 2016/17:50

Sedan sommaren 2019 är KMH medlemmar i Stockholm School of Entrepreneurship (SSES) tillsammans med fem universitet i Stockholm. Genom medlemskapet har studenterna vid KMH möjlighet att delta tillsammans med studenter och lärare från andra medlemsinstitutioner i utbildningar i entreprenörskap och social hållbarhet.

I forskningspropositionerna 2008 och 2012 introducerades Innovationskontor för att underlätta nyttiggörande av forskningsresultat vilket numer är etablerat vid många universitet. KMH gör bedömningen att med hjälp av ett eget innovationskontor på ett betydande sätt kunna öka stödet till lärare och forskare i konstnärliga och tvärvetenskapliga entreprenörssatsningar särskilt vad avser hållbara innovationer, där kultur och konst bidrar till lösande av samhällsutmaningar inom ramen för Agenda 2030-arbetet.

”Universitet och högskolor skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.” (Högskolelagen 1 kap. 5§)

KMH vill uppmärksamma regeringen på det faktum att de höga lokalkostnaderna i Stockholm slår hårt mot lärosätenas möjlighet till att bedriva forskning.